

C/2023/1060

15.12.2023

P9_TA(2023)0132

Współzarządzanie rybołówstwem w UE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 maja 2023 r. w sprawie współzarządzania rybołówstwem w UE i wkładu sektora rybołówstwa we wdrażanie środków zarządzania (2022/2003(INI))

(C/2023/1060)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 11 Traktatu o Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 25 lipca 2001 r. zatytułowany „Biała księga w sprawie sprawowania rządów w Europie” (COM(2001)0428),
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE⁽¹⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1022 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiające plan wieloletni połowów eksploatujących stada denne w zachodniej części Morza Śródziemnego i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 508/2014⁽²⁾,
 - uwzględniając wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (COM(2022)0304),
 - uwzględniając wytyczne Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) dotyczące oceny skuteczności współzarządzania rybołówstwem,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A9-0119/2023),
- A. mając na uwadze, że wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb) powinna dbać o to, by działalność połowowa przyczyniała się do długoterminowego zrównoważonego rozwoju środowiskowego, gospodarczego i społecznego oraz do wzrostu wydajności i odpowiedniego poziomu życia w sektorze rybołówstwa;
- B. mając na uwadze, że cel 14 spośród celów zrównoważonego rozwoju ONZ zakłada ochronę oceanów, mórz i zasobów morskich i wykorzystywanie ich w sposób zrównoważony w trosce o zrównoważony rozwój; mając na uwadze, że cel ten obejmuje również zapewnienie rybakom zajmującym się tradycyjnym rybołówstwem łodziowym dostępu do zasobów morskich i do rynków;
- C. mając na uwadze, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa stanowi w motywie 14, że „ważne jest, aby zarządzanie WPRyb było oparte na zasadach dobrych rządów”; mając na uwadze, że zasady te są wyszczególnione w rozporządzeniu, a zwłaszcza w jego art. 3, który kładzie nacisk na podejmowanie decyzji w oparciu o najlepsze dostępne opinie naukowe oraz na rolę komitetów doradczych, szerokie zaangażowanie zainteresowanych stron i perspektywę długoterminową;
- D. mając na uwadze, że współzarządzanie może funkcjonować tylko wtedy, gdy przestrzegana jest zasada pomocniczości; mając na uwadze, że Unia Europejska mogłaby odgrywać rolę ułatwiającą współzarządzanie, by je urzeczywistnić;

⁽¹⁾ Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22.

⁽²⁾ Dz.U. L 172 z 26.6.2019, s. 1.

- E. mając na uwadze, że Europejski Zielony Ład i strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 obejmują konkretne zobowiązania i działania, w tym stworzenie szerszej sieci obszarów chronionych na lądzie i na morzu w całej UE oraz rozszerzenie obszarów Natura 2000; mając na uwadze, że w projekcie unijnego aktu o odbudowie zasobów przyrodniczych zaproponowano wyznaczenie obowiązujących wszystkie państwa członkowskie prawnie wiążących celów w zakresie odbudowy zasobów przyrodniczych na co najmniej 20 % obszarów lądowych i morskich UE do 2030 r., a ostatecznie, do 2050 r., objęcie nimi wszystkich ekosystemów wymagających odbudowy;
- F. mając na uwadze liczne przypadki pomyślnego wdrożenia współzarządzania rybołówstwem w państwach członkowskich, w tym w Hiszpanii (Galicja, Katalonia i Andaluzja), Portugalii (Algarve i Peniche-Nazaré), Szwecji (Kosterhavets), Holandii, Włoszech (Torre Guaceto), Francji (Île de Sein i projekt CoGeCo) oraz Chorwacji (Telašćica i Lastovo);
- G. mając na uwadze, że wiele sukcesów odnotowano również w państwach kandydujących do UE, takich jak Turcja (unijny projekt SMAP III, zrealizowany w 2009 r. w Zatoce Gökova, oraz kolejny projekt SAD-Rubicon), w państwach trzecich, takich jak Senegal, w którym współzarządza się ośmiornicami i homarami królewskimi, oraz w państwach azjatyckich takich jak Bangladesz, Kambodża, Filipiny i Sri Lanka;
- H. mając na uwadze, że regiony najbardziej oddalone wnoszą ogromny wkład w wymiar morski UE, a ich rozległe wyłączne strefy ekonomiczne stanowią ponad połowę wyłącznej strefy ekonomicznej UE ⁽³⁾;
- I. mając na uwadze, że niemal 80 % różnorodności biologicznej UE znajduje się obecnie w jej regionach najbardziej oddalonych oraz krajach i terytoriach zamorskich ⁽⁴⁾;
- J. mając na uwadze, że trzeba uwzględnić specyfikę sektora rybołówstwa łodziowego w niektórych regionach europejskich, a zwłaszcza w regionach najbardziej oddalonych, gdyż sektor ten wykorzystuje selektywne narzędzia połowowe o mniejszym wpływie na środowisko; mając na uwadze znaczenie tego sektora w gwarantowaniu zatrudnienia na obszarach przybrzeżnych oraz w zapewnieniu społecznościom lokalnym odpowiedniego poziomu życia ⁽⁵⁾;
- K. mając na uwadze, że współzarządzanie rybołówstwem jako ogólną zasadę można ułatwić poprzez wsparcie i wytyczne zarówno na szczeblu europejskim, jak i krajowym;
- L. mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie i regiony dysponują ramami prawnymi regulującymi współzarządzanie; mając jednak na uwadze, że do tej pory nie ma takich przepisów na szczeblu europejskim – istnieją tylko nieliczne narzędzia ułatwiające wdrażanie mechanizmów współzarządzania, choć w wielu państwach członkowskich UE stosuje się współzarządzanie, by zarządzać niektórymi rodzajami rybołówstwa, na podstawie przepisów w pełni współgrających z obecną WPRyB;
- M. mając na uwadze, że w niektórych przypadkach tradycyjne zarządzanie charakteryzuje się zróżnicowanymi wskaźnikami powodzenia w zakresie poprawy jakości stad i utrzymania poziomu zatrudnienia;
- N. mając na uwadze, że zarządzania rybołówstwem nie można oddzielić od innych kwestii związanych ze środowiskiem morskim i mieszkańcami obszarów przybrzeżnych, takich jak aspekty gospodarcze, kulturowe i społeczne, określone w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 ustanawiającym cele WPRyB i wielokrotnie wspomniane w treści tego rozporządzenia;
- O. mając na uwadze, że nie jest łatwo uzyskiwać i gromadzić dane i informacje na temat środowiska morskiego i połowów; mając na uwadze, że dla wszystkich publicznych i prywatnych placówek badawczych na szczeblu europejskim ważne jest, by sam sektor rybołówstwa uczestniczył, poprzez bezpośrednie zaangażowanie działających w nim podmiotów, w tych zadaniach zgodnie z art. 25 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa;
- P. mając na uwadze, że we wszystkich przypadkach współzarządzania, o których mowa powyżej, przeistoczenie rybaka z osoby biernie podlegającej przepisom w osobę odpowiedzialną za zarządzanie rybołówstwem, która przestrzega wspólnie uzgodnionych przepisów, ma zasadnicze znaczenie dla powodzenia podjętych inicjatyw, ponieważ będzie on przyczyniać się do lepszego zrozumienia przepisów, bronić ich i monitorować ich przestrzeganie oraz zarządzać metodami połowowymi w ramach podejścia ekosystemowego dzięki zrozumieniu znaczenia rybołówstwa w ekosystemach; mając na uwadze, że rybacy odgrywają rolę „strażników morza” na przykład poprzez pomoc przy opracowywaniu ukierunkowanych polityk, udział w zmniejszaniu ilości śmieci morskich i w zbieraniu tworzyw sztucznych dryfujących w morzu;

⁽³⁾ Komunikat Komisji z dnia 3 maja 2022 r. pt. „Postawienie ludzi na pierwszym miejscu, zapewnienie trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, uwolnienie potencjału regionów najbardziej oddalonych UE” (COM(2022)0198).

⁽⁴⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030: Przywracanie przyrody do naszego życia (Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25).

⁽⁵⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie innowacji i dywersyfikacji łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego w regionach zależnych od rybołówstwa (Dz.U. C 58 z 15.2.2018, s. 82).

- Q. mając na uwadze kluczową rolę, jaką sektor tradycyjnego rybołówstwa łodziowego odgrywa w monitorowaniu stanu środowiska morskiego i zasobów rybnych, dzięki czemu dostarcza danych niezwykle przydatnych i istotnych w procesach decyzyjnych;
- R. mając na uwadze, że przy podejmowaniu decyzji o działaniach, które należy podjąć, by zapewnić odpowiedzialne wykorzystywanie wspólnych zasobów, za podstawę doradztwa muszą służyć prace naukowe, które dostarczają regularne i zaktualizowane dane, zgodnie z art. 26 i 27 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa;
- S. mając na uwadze, że produktywny i trwały system musi być zrównoważony i solidny pod względem biologicznym, aby zapewnić równowagę między gatunkami umożliwiającą zachowanie zasobów w chwili obecnej i w przyszłości; mając na uwadze, że w tym celu należy się posłużyć najlepszym istniejącym systemem zarządzania zasobami dostosowanym do każdego przypadku, jako że w wyżej wymienionych przypadkach wykazano skuteczność systemów współzarządzania;
- T. mając na uwadze, że w 2017 r. oszacowano, że co najmniej 9 mln osób prowadzi działalność w sektorze morskiego rybołówstwa rekreacyjnego w Europie oraz że sektor ten obejmował prawie 100 000 miejsc pracy w etatach przeliczeniowych, przy czym całkowity roczny wpływ gospodarczy wyniósł 10,5 mld EUR; mając na uwadze, że rybacy rekreacyjni są użytkownikami morza i jego zasobów; mając na uwadze, że sektor rybołówstwa rekreacyjnego stwarza możliwości gospodarcze dla społeczności nadbrzeżnych;
- U. mając na uwadze, że w białej księdze w sprawie sprawowania rządów w Unii Europejskiej stwierdzono, że decyzje w sprawie polityki nie powinny już być podejmowane odgórnie, że legitymacja UE opiera się na uczestnictwie obywateli i że trzeba sprawić, by system funkcjonowania Unii był bardziej przejrzysty, gdyż uczestnictwo zależy od zdolności obywateli do udziału w debacie publicznej, oraz że aby to było możliwe, społeczeństwo musi być aktywniej informowane o kwestiach europejskich; mając na uwadze, że w białej księdze zaproponowano również zaangażowanie stowarzyszeń samorządów lokalnych w kształtowanie polityki oraz większą elastyczność we wdrażaniu niektórych polityk wspólnotowych o silnym wpływie terytorialnym; mając na uwadze, że w zmienionej WPRyB wprowadzono koncepcję regionalizacji i rozszerzono zakres działania komitetów doradczych o konsultacje z zainteresowanymi stronami;
- V. mając na uwadze, że już rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1022 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiające plan wieloletni połowów eksploatujących stada denne w zachodniej części Morza Śródziemnego stanowi w art. 9 ust. 10, że „zgodnie z zasadami dobrych rządów ustanowionymi w art. 3 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 państwa członkowskie mogą w celu osiągnięcia celów planu promować systemy zarządzania partycypacyjnego na poziomie lokalnym”, a współzarządzanie jest formą zarządzania partycypacyjnego;
- W. mając na uwadze, że współzarządzanie, jako że stanowi model partycypacyjny i opiera się na współodpowiedzialności, jest bardziej przejrzyste i proaktywne, a przy tym jednakowo demokratyczne, oraz przyczynia się do synergii edukacyjnej w zakresie zarządzania wspólnym dobrem, do powstania kultury odpowiedzialności, do tworzenia sieci zaufania oraz do ograniczania konfliktów i przewycięzania niechęci do innowacji w zarządzaniu rybołówstwem;
- X. mając na uwadze, że organizacje rybaków, takie jak *cofradías*, *comités des pêches* lub *prud'homies de pêcheurs*, mogą odgrywać ważną rolę w opracowywaniu i wdrażaniu systemów współzarządzania; mając na uwadze, że *cofradías* to organizacje o długiej tradycji, które w niektórych państwach członkowskich reprezentują producentów i odgrywają istotną społeczną rolę w istnieniu społeczności nadbrzeżnych; mając na uwadze, że mimo to nie zostały one jeszcze uznane za podmioty kwalifikujące się do wsparcia z Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA);
- Y. mając na uwadze, że rybacy, jako główne zainteresowane podmioty, oraz organizacje producentów odgrywają decydującą rolę w realizacji kluczowych celów WPRyB w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego, maksymalnego podtrzymywalnego połowu, zarządzania kwotami, wprowadzania do obrotu i technicznych środków ochronnych; mając ponadto na uwadze, że stanowią oni dobry przykład współzarządzania rybołówstwem UE, jako że ustalają środki zarządzania w drodze wspólnych decyzji rybaków, organizują działalność połowową zgodnie z wymogami rynku i współpracują z wieloma zainteresowanymi stronami, aby wdrożyć środki zarządzania na szczeblu lokalnym;
- Z. mając na uwadze, że brak reprezentacji kobiet i ich zaangażowania w zarządzanie rybołówstwem podważa zrównoważony charakter i rozwój;

Wkład współzarządzania w realizację celów wspólnej polityki rybołówstwa

1. zwraca uwagę na fakt, że systemy współzarządzania rybołówstwem obejmują zarówno kryteria podziału określone w WPRyB, integrując zbiorową wiedzę i obejmując wszystkie podmioty korzystające ze wspólnego zasobu, jak i zasady zarządzania WPRyB, przez co przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w art. 2 i 3 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;

2. uważa, że we wszystkich przeanalizowanych przypadkach współzarządzania istnieje wyraźne pole do poprawy pod względem zrównoważonego charakteru zasobów na poziomie środowiskowym, przy zachowaniu gospodarczych i społecznych korzyści płynących z działalności, ponieważ podmioty społeczne i gospodarcze są bezpośrednio zaangażowane we współzarządzanie; zauważa, że te systemy współzarządzania stały się bardziej odporne na ewentualne wstrząsy, takie jak pandemia COVID-19, a także że rzadziej dochodzi do konfliktów i zyskuje się na płynności procesu decyzyjnego w zakresie zarządzania rybołówstwem, co wspiera demokrację, przejrzystość, zaufanie i przestrzeganie przepisów;
3. zwraca uwagę, że jak wykazano, współzarządzanie sprzyja opartemu na konsensusie podejmowaniu decyzji przez organy administracji, odnośne zainteresowane strony i placówki badawcze, które zawsze powinny działać zgodnie z zasadami WPRyb i z innymi stosownymi przepisami i stosować we wszystkich przypadkach podejście ostrożnościowe w trosce o to, aby zasoby były eksploatowane w sposób w pełni zrównoważony, w oparciu o maksymalny podtrzymawalny poziom gatunków docelowych; podkreśla, że ten rodzaj zarządzania i podejmowania decyzji jest ważnym czynnikiem w stosowaniu skutecznych środków ochronnych, takich jak chronione obszary morskie i inne skuteczne obszarowe środki ochrony;
4. podkreśla, że sektor rybołówstwa rekreacyjnego również powinien być częścią systemów współzarządzania obejmujących zarówno użytkowników, jak i podmioty gospodarcze, które przyczyniają się do generowania korzyści społeczno-gospodarczych dla społeczności; zauważa, że wdrożenie współzarządzania w ramach WPRyb jest także szansą na większe uznanie rybołówstwa rekreacyjnego i zarządzanie nim w ramach tej polityki;
5. podkreśla fakt, że systemy współzarządzania odnoszą się do rybołówstwa, lecz mogą funkcjonować także w sytuacjach transgranicznych i obejmować różne obszary geograficzne, a także dostosowywać się do środowiska, w których są wdrażane, z zastosowaniem kompleksowego podejścia; zauważa w związku z tym, że wśród ustaleń dotyczących współzarządzania można by także przewidzieć mechanizmy uzgadniania wymiany kwot;
6. zauważa, że istnieje wiele możliwych uzgodnień dotyczących współzarządzania, obejmujących różne porozumienia partnerskie i stopnie podziału władzy;
7. podkreśla, że dzięki bezpośredniemu zaangażowaniu w systemy współzarządzania placówek badawczych zagwarantowane jest lepsze gromadzenie danych naukowych; podkreśla, że system ten umożliwia generowanie danych i wiedzy, które inaczej byłyby trudne do uzyskania, ze względu na ścisłe relacje między wszystkimi zaangażowanymi stronami (organami administracji, sektorem i naukowcami – tzw. potrójna helisa), dzięki czemu wszystkie strony rozwijają zdolności do wykorzystywania tych informacji na potrzeby szybkiego i skutecznego reagowania na wszelkie problemy, które mogą mieć wpływ na rybołówstwo; zauważa w związku z tym ważną rolę, jaką fundusze UE mogą odegrać w finansowaniu badań i gromadzeniu danych, oraz wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia możliwości finansowania przy wdrażaniu funduszy UE na swoim terytorium;
8. podkreśla, że współzarządzanie przyczynia się również do tworzenia warunków dla rentowności i konkurencyjności sektora rybołówstwa i do zapewnienia odpowiedniego poziomu życia osobom uzależnionym od działalności połowowej oraz gwarantuje branie pod uwagę interesów zarówno konsumentów, jak i producentów;
9. podkreśla, że organizacje producentów, *cofradías* i inne organizacje, takie jak *comités des pêches*, mogą i powinny być wykorzystywane jako główna siła napędowa współzarządzania; podkreśla, że należy uznać i wzmocnić podstawową rolę takich organizacji w zarządzaniu rybołówstwem, w tym poprzez wsparcie z EFMRA;
10. podkreśla, że współzarządzanie przyczynia się do eliminowania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów, ponieważ, skoro we współzarządzanie są zaangażowani przedstawiciele sektora i organów administracji, łatwiej jest identyfikować i zrozumieć nadużycia i je zwalczać, w tym dzięki istniejącym odpowiednim i skutecznym środkom kontroli i praktykom;
11. podkreśla kluczową rolę regionów najbardziej oddalonych w zwalczaniu zarówno nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów, jak i zanieczyszczenia oceanów, ze względu na ich rozproszenie i uprzywilejowane położenie na Oceanie Atlantyckim i Indyjskim; zauważa, że należy je wyposażać w większe zasoby w ramach programów egzekwowania i monitorowania przestrzegania przepisów;
12. podkreśla wagę pełnego wdrożenia art. 17 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, by wesprzeć modele współzarządzania, gdyż przy przydzielaniu dostępnych im uprawnień do połowów państwa członkowskie muszą stosować przejrzyste i obiektywne kryteria, w tym kryteria o charakterze środowiskowym, społecznym i ekonomicznym; mając na uwadze, że kryteria te mogą obejmować wpływ rybołówstwa na środowisko, dotychczasowe przestrzeganie przepisów, wkład w lokalną gospodarkę i historyczne poziomy połowów;

13. przyznaje, że współzarządzanie może być użytecznym narzędziem do lepszego gromadzenia danych środowiskowych i zapewniającym dostosowanie środków zarządzania do specyfiki poszczególnych rodzajów rybołówstwa, co prowadzić będzie do większej akceptacji i przestrzegania przepisów przez rybaków; podkreśla potrzebę wykorzystywania go do zwiększenia dostępności danych i środków, by zminimalizować wpływ przyłówów na gatunki wrażliwe;

14. podkreśla, że wizje współzarządzania powinny obejmować głosy wszystkich zainteresowanych stron, w tym przedstawicieli związków zawodowych obywateli państw trzecich zatrudnionych w rybołówstwie UE, co miałoby istotny wpływ na warunki pracy i prawa pracownicze;

15. zwraca uwagę, że nie ma ujednoliconej oceny przypadków stosowania współzarządzania w UE i na świecie, umożliwiającej wskazanie głównych elementów tego systemu; wzywa Komisję, aby oceniła przypadki stosowania współzarządzania rybołówstwem w Unii, aby zidentyfikować najlepsze praktyki, zwłaszcza gdy chodzi o skuteczne angażowanie zainteresowanych stron w proces decyzyjny, oraz aby wsparła stopniowe wdrażanie współzarządzania w przypadku innych rodzajów rybołówstwa i w regionalnych organach ds. rybołówstwa, do których należy;

Główne przeszkody we współzarządzaniu w Unii i możliwe rozwiązania

16. podkreśla, że brak szczegółowych przepisów, narzędzi i instrumentów UE ułatwiających wdrażanie systemów współzarządzania rybołówstwem został wskazany jako przeszkoda utrudniająca niektórym państwom członkowskim korzystanie z tego sposobu zarządzania rybołówstwem, gdyż takie przepisy, narzędzia i instrumenty zależą wyłącznie od dobrej woli właściwych organów; podkreśla, jak ważne w każdym nowym przepisie unijnym jest zapewnienie elastyczności, tak by można było zachować obecne praktyki i tradycje oraz dostarczyć nowe narzędzia i instrumenty, takie jak wymiana najlepszych praktyk między państwami członkowskimi a zaangażowanymi zainteresowanymi stronami, co stanowi ważny krok w kierunku powszechniejszego stosowania systemów współzarządzania;

17. podkreśla brak odpowiednich narzędzi, takich jak fora, służących wymianie i rozwijaniu modeli współzarządzania i środków regulacyjnych ułatwiających ich wdrażanie; zauważa, że taki brak jeszcze bardziej utrudnia wdrażanie odpowiednich modeli w różnych państwach członkowskich pomimo zainteresowania sektora i organów administracji ich stosowaniem na danym obszarze;

18. zwraca się do Komisji o stworzenie niewiążących, dobrowolnych ram regulacyjnych dotyczących współzarządzania rybołówstwem, które powinny oferować niezbędną elastyczność, aby zachować obecne praktyki i tradycje, oraz o zbadanie, w jaki sposób można by zachęcać do stosowania tych praktyk i je ułatwiać, z uwzględnieniem zasady pomocniczości i w oparciu o pozytywne przykłady w państwach członkowskich i państwach trzecich;

19. zwraca się do Komisji, by przy opracowywaniu corocznych rozporządzeń w sprawie całkowitych dopuszczalnych połowów i kwot uwzględniła państwa członkowskie z regionami najbardziej oddalonymi, a w szczególności gatunki, które mają kluczowe znaczenie dla każdego z tych regionów; zwraca uwagę, że wszelkie ramy regulacyjne dotyczące współzarządzania powinny sprzyjać lepszemu zarządzaniu kwotami połowowymi między regionami najbardziej oddalonymi a ich państwami członkowskimi, z uwzględnieniem specyfiki każdego z tych regionów; podkreśla, że ze względu na znaczenie sektora rybołówstwa w regionach najbardziej oddalonych państwa członkowskie muszą terminowo przekazywać informacje na temat stopnia wykorzystania kwot, dzięki czemu regiony te będą mogły na bieżąco informować sektor i lepiej zarządzać swoimi flotami;

20. podkreśla, że aby wypracować sprawniejsze systemy współzarządzania, potrzeba jasnych przepisów, które ułatwią wszystkie poszczególne aspekty współzarządzania potrzebne do jego prawidłowego funkcjonowania, takie jak tworzenie komitetów współzarządzających, oraz należy przyspieszyć proces wdrażania tych środków, gdyż niestety może być tak, że obecnie ramy prawne w niektórych regionach nie są wystarczająco jasne, co oznacza, że czas potrzebny na opracowanie i wdrożenie środków jest bardzo długi, podczas gdy potrzebne są rozwiązania krótko- i średnioterminowe;

21. zwraca uwagę, że brak przejrzystych długoterminowych narzędzi i przepisów prawnych może zagrozić pomyślnej realizacji projektów w zakresie współzarządzania rybołówstwem, gdyż wymaga ono średnio- i długoterminowych procesów oraz objęcia roli lidera, w związku z czym zasadnicze znaczenie ma unijne zaangażowanie na rzecz tego systemu;

22. podkreśla szczególną rolę komitetów doradczych w zapewnieniu zaangażowania zainteresowanych stron w proces decyzyjny UE; zachęca Komisję, by dalej współpracowała z komitetami doradczymi oraz odpowiednio informowała je o wdrażaniu ich zaleceń; zwraca się do Komisji, aby rozważyła ideę rocznych sprawozdań na temat sposobu, w jaki uwzględnia się zalecenia komitetów doradczych; podkreśla znaczenie udziału wszystkich zainteresowanych stron w komitetach doradczych i ich wkładu w formułowanie odpowiednich zaleceń;

23. podkreśla znaczenie prac komitetów doradczych w procesie decyzyjnym w ramach zarządzania rybołówstwem; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby liczniej uczestniczyły w posiedzeniach komitetów doradczych oraz by lepiej informowały o wartości ich doradztwa; uważa, że trzeba dalej rozwijać rolę komitetów doradczych;
24. zauważa, że rybakom zajmującym się tradycyjnym rybołówstwem łodziowym często brakuje zasobów i środków dostępnych rybołówstwu przemysłowemu, przez co nie mogą oni z powodzeniem angażować się w proces stanowienia prawa, co w przeszłości prowadziło do znacznych nierówności w krajowych ramach polityki rybołówstwa;
25. wzywa Komisję i państwa członkowskie do sprzyjania w zgodzie z zasadami EFMRA wyborowi modeli współzarządzania rybołówstwem poprzez odpowiednie finansowanie umożliwiający pokrycie kosztów funkcjonowania takich modeli;
26. podkreśla, że organizacje producentów również są istotne dla powodzenia zarządzania rybołówstwem, ponieważ stosują podejście oddolne, w którym kładzie się nacisk na udział społeczności i działania oddolne;
27. zauważa, że w ramach obecnej WPRyb możliwe jest opracowanie unijnych ram współzarządzania, lecz że takie ramy jeszcze nie powstały;

Ujęcie współzarządzania rybołówstwem w przyszłej zmianie wspólnej polityki rybołówstwa

28. opowiada się za tym, by przyszłe zmiany WPRyb faktycznie obejmowały współzarządzanie, będące według definicji FAO „porozumieniem partnerskim, w którym społeczność lokalnych użytkowników zasobów (rybaków) i rząd, przy wsparciu i pomocy – jeżeli zajdzie taka potrzeba – innych zainteresowanych stron (właściciele łodzi, podmiotów handlowych sprzedających ryby, przetwórców, konstruktorów łodzi, przedsiębiorców itp.) oraz podmiotów zewnętrznych (organizacji pozarządowych, instytucji akademickich i badawczych) dzieli się obowiązkami i prawami w zakresie zarządzania rybołówstwem”; zwraca uwagę, że musi się to odbywać w sposób zgodny z zasadą pomocniczości, tak by nie zaszkodzić różnym już istniejącym modelom współzarządzania oraz tak by odnośne zainteresowane strony, takie jak rybacy, organy władzy i środowisko naukowe, były należycie konsultowane i angażowane w proces decyzyjny;
29. wzywa państwa członkowskie, by wsparły rozwój systemów współzarządzania rybołówstwem dzięki bezwzględniemu wdrożeniu krajowych ram prawnych w oparciu o najlepsze praktyki zaobserwowane w innych państwach członkowskich i przy wsparciu Komisji;
30. zauważa, że w wielu państwach na świecie zarządzanie rybołówstwem opiera się głównie na odgórnym podejściu skupionym w rękach państwa, jest skoncentrowane na rybołówstwie na skalę przemysłową lub na dużą skalę, na efektywności gospodarczej i na zrównoważeniu środowiskowym; uważa, że takie podejście nie zawsze jest odpowiednie ze względu na różnice między regionami oraz na specyfikę różnych rodzajów flot – takich jak rybołówstwo łodziowe, które znacznie skorzystałoby na zaangażowaniu społeczności rybackiej w metody zarządzania rybołówstwem – ani nie jest najlepszym rozwiązaniem dla rybołówstwa półprzemysłowego i przemysłowego;
31. podkreśla, że uwzględnienie badań naukowych z dziedziny nauk społecznych o morzu ma kluczowe znaczenie dla wytyczenia kierunku rozwoju podejść i praktyk w zakresie zarządzania rybołówstwem bardziej sprzyjających włączeniu społecznemu i sprawiedliwszych;
32. podkreśla, że wybór instrumentu stosowanego do zarządzania zasobami rybnymi należy w przeważającej mierze do władz na szczeblu rządowym, chociaż doświadczenia na całym świecie pokazują, że różne formy partnerstwa między rządem, sektorem i rybakami wzmocniają skuteczność zarządzania i przynoszą korzyści środowiskowe, społeczne i gospodarcze zainteresowanym obszarom; podkreśla, że już w sprawozdaniu z 1987 r. pt. „Nasza wspólna przyszłość”, powszechnie znanym jako sprawozdanie Brundtlanda, Światowa Komisja Środowiska i Rozwoju stwierdziła, że w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, a tym samym zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, społeczności powinny mieć szerszy dostęp do procesu decyzyjnego i uczestniczyć w nim w odniesieniu do wspólnych zasobów, w tym ponosić też większą odpowiedzialność, zawsze we współpracy z właściwymi organami administracji i organizacjami; podkreśla w związku z tym, że ważne jest przestrzeganie zasady pomocniczości, aby zagwarantować podejmowanie decyzji na właściwym szczeblu administracyjnym, co zapewni należyte zaangażowanie odnośnych zainteresowanych stron;
33. przypomina, że współzarządzanie rybołówstwem już ma miejsce i w wielu znanych przypadkach odnosi sukcesy; zauważa, że opiera się ono na różnych podstawach prawnych, zarówno na szczeblu lokalnym, takim jak Galicja, Katalonia i Andaluzja w Hiszpanii, jak i na szczeblu państwowym, jak w przypadku Portugalii, Włoch, Francji, Szwecji, Chorwacji czy Holandii; podkreśla, że brak doświadczenia i dobrych przykładów na szczeblu unijnym uniemożliwia stosowanie tego systemu w innych regionach i krajach;

34. podkreśla potrzebę opracowania transgranicznych narzędzi współzarządzania dla niektórych regionów, przy wsparciu i udziale Komisji; zwraca w związku z tym uwagę na przykład zawartego między Francją, Zjednoczonym Królestwem a Wyspami Normandzkimi porozumienia w zakresie zarządzania rybołówstwem w tym regionie, które od czasu brexitu stało się bardziej scentralizowane; ponownie wzywa Radę Partnerstwa na mocy umowy o handlu i współpracy ze Zjednoczonym Królestwem, aby rozważyła różne ustalenia dotyczące współpracy na wodach terytoriów zależnych Korony Brytyjskiej; podkreśla w związku z tym, że za podstawę przyszłego dostosowania przepisów przez Radę Partnerstwa mogłyby posłużyć wcześniejsze ustalenia w ramach traktatu z Zatoki Granville;

35. ubolewa, że zainteresowane strony nie uczestniczą dostatecznie w zarządzaniu rybołówstwem z udziałem państw trzecich, czy to z powodu przydziału kwot, czy to z powodu całkowitego dopuszczalnego połowu, czy to z racji środków technicznych; nalega, aby Komisja objęła rolę przedstawiciela UE w pertraktacjach z państwami trzecimi z zamiarem zaproponowania wzmocnionych modeli zarządzania partycypacyjnego i współzarządzania w sytuacjach transgranicznych z państwami trzecimi;

36. podkreśla, że jeśli chodzi o Unię Europejską, o współzarządzaniu lub podobnych conceptach, takich jak współzrządzenie lub zarządzanie partycypacyjne, wspomniano w preambułach różnych aktów prawnych UE, lecz nie powstały jeszcze w pełni dopracowane przepisy w tej kwestii; podkreśla potrzebę szerszej debaty propagującej konkretne środki niezbędne temu systemowi zarządzania rybołówstwem, aby spożytkować korzyści, które współzarządzanie już przyniosło w różnych regionach i w różnych przypadkach;

37. podkreśla, że Unia Europejska mogłaby ułatwiać wdrażanie współzarządzania; podkreśla, że działania UE na rzecz współzarządzania powinny koncentrować się na tworzeniu odpowiednich warunków dla inicjatyw lokalnych, regionalnych i krajowych oraz na wymianie najlepszych praktyk;

38. podkreśla, że powodzenie współzarządzania zależy od istnienia struktur partycypacyjnych i wielodyscyplinarnego komitetu, w którego skład wchodziłyby co najmniej zaangażowane podmioty reprezentujące wszystkie strony zainteresowane zarządzaniem rybołówstwem i w którym liczyłyby się równość, reprezentacja i kwestie środowiskowe oraz uwzględniono by społeczności zmarginalizowane;

39. podkreśla, że w świetle przeanalizowanych przykładów współzarządzanie rybołówstwem jest odporniejsze i elastyczniejsze w porównaniu z wieloma innymi systemami zarządzania rybołówstwem oraz w wielu przypadkach skutkuje większą spójnością społeczną, większą sprawiedliwością, lepszą jakością stad i wzrostem rentowności;

40. podkreśla, że współzarządzanie umożliwia lepsze uwzględnianie wiedzy i danych empirycznych, które rybacy gromadzą w swoim środowisku pracy, oraz że w związku z tym rozwój nauki partycypacyjnej musi umożliwić przekazywanie tych danych i wiedzy empirycznej, by wspomagały pracę naukowców; zachęca Komisję, aby opublikowała zaproszenia do składania ofert mające na celu lepsze uwzględnienie tej wiedzy empirycznej w pracach naukowych na wszystkich szczeblach;

41. podkreśla, że również na szczeblu europejskim współzarządzanie powinno usprawnić dialog między Komisją Europejską a sektorem rybołówstwa, na przykład dzięki przyznaniu większej roli komitetom doradczym, by jak najlepiej korzystać z ich doradztwa na szczeblu europejskim i zwiększyć skuteczność współzarządzania rybołówstwem;

42. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w celu stworzenia równych warunków działania w sektorze rybołówstwa UE udzielały odpowiedniego wsparcia wszystkim organizacjom związanym z rybołówstwem, a w szczególności rybakom zajmującym się rybołówstwem łodziowym, organizacjom drobnych producentów i spółdzielniom zaangażowanym w procesy współzarządzania;

43. podkreśla, jak ważne jest pełne wdrożenie Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska; zwraca uwagę, że konwencja ta wprowadza międzynarodowy obowiązek angażowania społeczności, których dotyczą decyzje podejmowane w procesie decyzyjnym;

44. podkreśla, że wspieranie flot przybrzeżnych i ochrona ekosystemów przybrzeżnych należą do priorytetów WPRyb; uważa w związku z tym, że zarządzanie rybołówstwem musi odbywać się jak najbliżej szczebla lokalnego; zauważa, że art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, który wprowadza ograniczenia w odniesieniu do zasady „dostępu do wód”, nie wystarcza już do ochrony tych flot; uważa, że w przypadku zarządzania rybołówstwem w strefie przybrzeżnej współzarządzanie powinno być normą;

o

o o

45. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.